

VIRGINIA ANDREWS

ZÁHRADA
TIEŇOV

VIRGINIA ANDREWS

ZÁHRADA

TIEŇOV

Virginia C. Andrews
Záhrada tieňov

Copyright © 1987 by The Vanda General Partnership, Ltd.
Translation © 1994 by Tatiana Plesníková
Cover design © 2020 by 3H creative studio, spol. s r. o., Bratislava
Slovak edition © 2020 by NOXI, spol. s r. o., Bratislava
All rights reserved.

TENTO PRÍBEH JE VYMYSLNÝ. MENÁ, POSTAVY, MIESTA A UDALOSTI
SÚ VÝPLODOM AUTORKINEJ FANTÁZIE ALEBO ICH POUŽILA NÁHO-
DOU. AKÁKOLVEK PODOBNOSŤ SO SKUTOČNÝMI UDALOSŤAMI,
MIESTAMI ALEBO ĽUĎMI, ŽIVÝMI ČI MŔTVYMI, JE CELKOM
NÁHODNÁ.

ISBN 978-80-8111-535-6

*Zbohom, osamelé noci.
Zbohom, môj svet fantázie a snov...*

*Zbohom, smutná otcova tvár a môj stratený výraz v zrkadle.
Ten najkrajší a najelegantnejší muž prišiel k nám na návštevu
a potom ma požiadal o ruku.*

*Ponáhľala som sa hore schodmi a sadla si
pred domček pre bábiky.
Budem bývať vo veľkom dome so služobníctvom.
Budeme sa zabávať na veľkolepých večierkoch.
Časom nám budú všetci závidieť.*

*„Presne tak, ako som závidela ja vám,“ prihovorila som sa
porcelánovej rodinke v domčeku pre bábiky.*

*Mala som sa stať Oliviou Foxworthovou, manželkou
Malcolma Neala Foxwortha.
Môj život už nebude viac sfarbený do šediva.
Nie, odteraz bude modrý - modrý ako slnkom zaliata obloha
v bezoblačný deň. Modrý ako Malcolmove oči.*

*Ako každá žena hlúpo veriaci v lásku,
ani ja som si vôbec neuvedomila, že modrá obloha,
ktorú som videla, nebola láskavou, životodarnou,
ale chladnou, mrazivou, osirelou zimnou oblohou...*

Prológ

Dodatok k poslednej vôli a testamentu Olivie Winfieldovej Foxworthovej. Otvoriť o dvadsať rokov po mojej smrti.

Som nútená zanechať tento odkaz. Keďže iní sa nerozhodli porozprávať môj príbeh, tajomstvá Foxworthovcov by mali byť pochované so mnou v hrobe. Krutosť prichádza v mnohých podobách – nevedomosť je jedna z nich. Pre nevedomosť ma súdili. Teraz odchádzam k Bohu, k jedinému povolanému sudcovi, a prijmem jeho rozsudok. Tí z vás, čo ostanú dolu, sa dozvedia pravdivý príbeh. A keď spoznáte pravdu, súďte ma, ak sa odvážite.

Olivia Winfieldová Foxworthová

ČASŤ PRVÁ

Prvý jarný púčik

KEĎ SOM BOLA MALÉ DIEVČATKO, OTEC MI KÚPIL FANTASTICKÝ domček pre bábiky, ručne vyrobený. Bol to magický miniatúrny svet, s krásnymi drobnými porcelánovými bábikami, nábytkom, dokonca s obrazmi a lustrami a koberčekmi, všetko zhotovené na mieru. Ale dom bol za sklenenou vitrínou a ja som sa nikdy nesmela dotknúť rodučky vnútri – v skutočnosti som sa dokonca nesmela dotknúť ani sklenej vitríny, aby som, nedajbože, na nej neza nechala šmuhy. V mojich veľkých rukách boli drobné veci vždy ohrozené a domček pre bábiky som mohla len obdivovať, no nikdy som sa ho nesmela dotknúť.

Držala som ho na dubovom stole vo svojej spálni pod posuvným rámom obloka s farebným sklom. Slnčné lúče, dopadajúce na farebné sklá, vytvárali hebkú dúhovú oblohu nad drobným uzavretým svetom a do tváří miniatúrnej rodučky vnášali svetlo šťastia. Dokonca aj sluhovia v kuchyni a komorník, oblečený v bielej livreji, stojaci pri vchodových dverách, aj pestúnka v detskej izbe, všetci mali na tvári výraz spokojnosti.

Všetko bolo, ako má byť, ako by to vždy malo byť – v čo som vrúcne dúfala a za čo sa modlila, aby som sa toho aj ja jedného dňa dožila. Ten miniatúrny svet bol bez tieňov, lebo dokonca aj cez zamračené dni, keď vonku viseli sivé mraky, farebné sklá magicky menili sivé svetlo na dúhu.

Ten skutočný svet, môj vlastný svet, sa vždy zdal šedivý, bez dúhy. Šedivý pre moje oči, o ktorých mi vždy vraveli, že sú príliš prísne, šedivý pre moje nádeje, šedivý pre starú dievku, o ktorú nikto nikdy neprejavil záujem. V dvadsiatich štyroch rokoch som bola stará dievka, vlastne stará

panna. Akoby som svojou výškou a inteligenciou naháňala strach vhodným nápadníkom. Akoby dúhový svet lásky, manželstva a detí bol pre mňa navždy uzavretý, ako ten domček pre bábiky, ktorý som tak obdivovala. Lebo len v predstavách moje nádeje dostali krídla.

Vo svojej fantázii som bola pekná, veselá, očarujúca, ako iné mladé ženy, ktoré som stretávala, ale nikdy sa s nimi nepriatelila. Svoj osamelý život som si vyplňala zväčša knihami a snami. A hoci som o tom nehovorila, upla som sa k iskierke nádeje, ktorú vo mne krátko pred smrťou vykresala moja drahá mama.

„Život sa veľmi podobá na záhradu, Olivia. A ľudia sú ako drobné semenka, vyživované láskou, priateľstvom a starostlivosťou. A ak sa vynaloží veľa času a opatery, rozkvitnú v nádherné kvety. Niekedy dokonca aj stará, zanedbaná rastlinka, ponechaná na dvore, aby sa vysemenila, zrazu neočakávane rozkvitne. To sú tie najvzácnejšie, najpestovanejšie kvety zo všetkých. Ty budeš takýto kvet, Olivia. Vyžiada si to istý čas, ale napokon rozkvitneš.“

Ako mi len chýbala moja optimistická mama. Mala som šesťnásť, keď zomrela – práve keď som sa najviac potrebovala s ňou porozprávať ako žena so ženou, aby mi poradila, ako si získať srdce muža, ako sa stať takou ako ona: váženou, samostatnou, avšak ženou v každom ohľade. Moja matka sa vždy zapájala do toho i onoho, so všetkým si vedela poradiť a všetko zvládla. Z každej krízy našla východisko a keď jedna skončila, zakaždým ju ďalšia vystriedala. Otcovi celkom vyhovovalo, že sa ničím zaoberá. Nezáležalo na tom, čím. Často vravieval, že aj keď ženy nie sú zamestnané, to ešte neznamená, žeby zahálali. Sú pohltené svojimi „ženskými“ záležitosťami.

Keď však išlo o mňa, radil mi, aby som navštevovala obchodnú školu. Pokladal za správne a vhodné, aby som sa stala jeho osobnou účtovníčkou, že mi urobí miesto vo svojom kráľovstve – vo svojej pracovni, kde mal jednu stenu pokrytú strelnými zbraňami a na druhej obraze z poľovačiek a rybárskych výprav, v izbe, presiaknutej vôňou cigareového dymu a whisky, s tmavohnedým koberčekom, najošú-

chanejším zo všetkých v dome. Uvolnil mi časť svojho veľkého čierneho dubového stola, aby som pedantne viedla jeho účty, obchodné výdavky, mzdy jeho zamestnancov, ba dokonca výdavky na domácnosť. Keď som takto s otcom pracovala, často som sa cítila skôr ako syn, po ktorom vždy veľmi túžil – no nikdy ho nemal – a nie jeho dcéra. Och, chcela som vyhovieť každému, ale akoby som nikdy nebola práve tým, čo chceli mať zo mňa iní.

Vravieval, že každému manželovi budem veľmi užitočná, a ja som mu verila, že preto tak trval na tom, aby som získala obchodné vzdelanie a mala skúsenosti v tomto odbore. Nedal to najavo a nevyjadril slovami, ale ja som ich aj tak počula – vyše stoosemdesiat centimetrov vysoká žena potrebuje čosi viac, aby si získala lásku muža.

Áno, bola som vysoká stoosemdesiattri centimetrov – v puberte som sa, na moje strašné zdesenie, poriadne vytiahla. Bola som ako tá fazuľa v Jankovej záhrade z rozprávk. Bola som obor. Nebolo na mne nič pôvabné či krehké. Svetlogaštanové vlasy som mala po matke, ale plecica priširoké a prsia priveľké. Často som sa prezerala v zrkadle a priala si, aby som mala kratšie ruky. Priveľké sivé oči ako mačacie a nos príliš špicatý. Pery úzke, plet bledú a sivú. Sivá, sivá, sivá. Ako som len túžila byť pekná a očarujúca. Ale keď som sedela pred mramorovým toaletným stolíkom so zrkadlom a chcela sa začervenat a zaklipkať riasami – pôsobiť koketne – vyznelo to komicky. Nechcela som vyzerat ako hlupaňa s prázdnu hlavou, nemohla som si však pomôcť, a musela som sedieť pred domčekom pre bábiky za sklom a pozorovať pôvabnú, jemnú porcelánovú tváričku drobnej žienky. Ako som si len želala, aby to bola moja tvár. Možno potom by to bol aj môj svet.

Ale veru nebol.

A tak som svoju nádej uzavrela s porcelánovými figúrkami a kráčala svojou cestou.

Ak môj otec naozaj očakával, že budem príťažlivejšia pre mužov, keď mi poskytne vzdelanie a praktické podnikateľské skúsenosti, musel sa riadne sklamať. Džentlmeni

prichádzali a odchádzali, všetci prišli, ako som neskôr zistila, len vďaka jeho iniciatíve, no aj tak som stále túžila, aby mi niekto dvoril alebo ma ľúbil. Vždy som sa bála, že moje peniaze, otcove peniaze, peniaze, čo zdedím, privedú k môjmu prahu muža, ktorý mi lásku bude len predstierať. Myslím, že otec sa obával toho istého, lebo jedného dňa prišiel ku mne a povedal: „Vo svojom závete som napísal, že všetky peniaze, ktoré získaš, budú len tvoje, a môžeš si s nimi robiť, čo sa ti zachce. Nikto nesmie očakávať, že keď sa s tebou ožení, bude mať kontrolu nad tvojím majetkom.“

Oznámil mi to a odišiel, skôr ako som stihla vôbec niečo povedať. Potom obozretne preveroval každého kandidáta na lásku a priviedol len bohatých pánov z najvyššej spoločnosti. A predsa som sa mala stretnúť s jedným, ktorého by som neprevyšovala, alebo ktorý by sa nemračil nad mojimi rečami. Už to však vyzeralo, že umriem ako stará panna.

Ale môj otec by to nedopustil.

„Dnes k nám príde na večeru istý mladý muž,“ začal v jedno piatkové ráno koncom apríla, „a poviem ti, že patrí k najpôsobivejším, akých som doteraz stretol. Chcem, aby si si obliekla tie modré šaty, čo si si dala ušiť vlani na Velkú noc.“

„Ach, otec,“ už som mala na konci jazyka, „načo tie starosti,“ ale on čakal moju reakciu.

„Bez diskusie a pre živého boha, keď budeme pri stole, nezačni o ženskom sufražetskom hnutí.“

V očiach mi blyсло. Vedel, že neznášam, keď ma drží na uzde ako svojho koňa.

„Muž sa o teba nezačne zaujímať, ak nebudeš rešpektovať jeho privilégiá. To vždy zaberie. Tie modré šaty,“ zopakoval, obrátil sa a odišiel, skôr ako som stihla argumentovať.

Prichodilo mi nezmyselné absolvovať všetky rituály pri mojom toaletnom stolíku. Dôkladne som si poumývala vlasy. Potom som si sadla, aspoň stokrát ich prekefovala a uhladene, no nie príliš pevne si ich prichytila hrebeňmi zo slonoviny, čo mi dal otec vlani na Vianoce.

Otec nevedel, ba ani si nevšimol, že „modré šaty“ som si dala ušiť podľa módných žurnálov. Živôtik bol dosť vykrojený, aby vyniklo moje plné poprsie, a vypasovaný driek vytváral ilúziu postavy v tvare „presýpacích hodín“. Materiál z hodvábu bol neobyčajne hebký a lesklý, nič podobné som doteraz nemala. Rukávy boli presne po lakte. Myslela som, že sa mi tak ruky opticky skrátia.

Na hrdlo som si dala matkin modrý zařirový medailónik, ktorý mi, ako som si namýšľala, zoštíhľoval krk. Líca som mala červené, len neviem, či z nervozity, alebo to bol prejav zdravia. Bola som nervózna. Už predtým som absolvovala dosť podobných večerov – zažila som, ako sa mužom pretiahla tvár, keď vstali, aby sa so mnou privítali, a ja som sa nad nimi týčila.

Len si zopakujem ďalší neúspech.

Keď som zišla dolu schodmi, hosť bol už s otcom v pracovni. Počula som otcov zvučný smiech a potom hlas dotyčného pána, nízky, ale hlboko rezonujúci, hlas seabedomého muža. Dlance som si pritisla o stehná, aby som z nich utrela vlhkosť, a vykročila ku dverám.

Len čo som sa zjavila, Malcolm Neal Foxworth vstal a mne sa rozbúchalo srdce. Meral aspoň stoosemdesiatisem centimetrov a bol bez debaty ten najkrajší muž, čo k nám kedy zavítal.

„Malcolm,“ ozval sa otec, „som hrdý, že ti môžem predstaviť svoju milovanú dcéru.“

Podal mi ruku so slovami: „Veľmi ma teší, slečna Winfieldová.“

Hľadela som mu priamo do nebovobelasyých očí. A on takisto do mojich. Nikdy som neverila v lásku na prvý pohľad podľa romantických predstáv školáčok, ale cítila som, ako sa mi jeho uprený pohľad zabodol rovno do srdca a usadil sa hlboko v mojom vnútri.

Ľanovo svetlé vlasy mal vzadu trochu dlhšie, ako nosila väčšina mužov, ale pramienky boli starostlivo učesané a vyzerali anjelsky hebké ako páper. Mal rovný rímsky nos a tenké pery. Širokoplecí, so štíhlymi bokmi, pôsobil atleticky. A podľa spôsobu, akým na mňa hľadel, s takmer po-

baveným úškrnom, som usúdila, že je zvyknutý na obdiv žien. Nuž, pomyslela som si, nesmiem mu dať príležitosť, aby sa bavil na Olivii Winfieldovej. Takýto muž so mnou sotva ešte prehodí zopár slov a ja budem musieť absolvovať ďalší večer otcovho potupného dohadzovania. Pevne som mu stisla ruku, opätovala jeho úsmev a rýchlo odvrátila pohľad.

Otec pri predstavovaní vysvetlil, že Malcolm prišiel do New Londonu z Yale, kde mal stretnutie s bývalými spolužiakmi. Zaujímalo sa o investovanie do lodiarskeho priemyslu, lebo veril, že po skončení prvej svetovej vojny sa otvoria vývozné trhy. Z toho, čo som sa o ňom v ten večer dozvedela, som pochopila, že vlastní niekoľko textilných tovární, má rozhodujúci podiel v niekoľkých bankách a je majiteľom viacerých píl vo Virgínii. Podnikal so svojím otcom, ktorý, aj keď iba päťdesiatpäťročný, bol svojím spôsobom bláznivý. Až neskôr som zistila, čo to znamená.

Pri večeri som sa usilovala byť zdvorilá, byť tichou pozorovateľkou, akou zvykla byť moja mama a ako si to želal môj otec. Naši sluhovia Margarét a Philip servírovali znamenitú večeru – wellingtonské hovädzie – menu, ktoré vybral sám otec. Robieval to len pri výnimočných príležitostiach. Pomyslela som si, že otec asi vie, čo robí, keď povedal: „Olivia skončila školu, viete, má obchodné vzdelanie a vedie mi skoro celé účtovníctvo.“

„Skutočne?“ na Malcolma to naozaj zapôsobilo. V blankytné modrých očiach mu zažiaril ešte väčší záujem a cítila som, že sa na mňa pozrel znova, oveľa serióznejšie. „Páči sa vám tá práca, slečna Winfieldová?“

Hodila som pohľad na otca, ktorý naklonený sedel v ľahkej javorovej stoličke s vysokým operadlom a prikývol, akoby mi chcel našepkať odpoveď. Tak veľmi som sa chcela zapáčiť tomuto Malcolmovi Foxworthovi, ale bola som rozhodnutá nepretvarovať sa.

„Je lepšie, keď sa človek zaoberá rozumnými a tvorivými vecami,“ povedala som. „Dokonca aj keď ide o ženu.“

Otcovi sa úsmev stratil z tváre, ale Malcolmov sa rozšíril. „Úplne s vami súhlasím.“ Na otca sa už neobrátil. „Zistil

som, že väčšina krások je prázdna a hlúpa. Akoby im k životu stačil pekný zovňajšok. Uprednostňujem inteligentné ženy, ktoré vedia samostatne myslieť, ženy, ktoré vedia byť mužovi skutočnou oporou.“

Otec si odkašlal. „Áno, áno,“ povedal a reč zvrtol opäť na lodiarsky priemysel. Z dobrých zdrojov vedel, že obchodnú námornú flotilu, postavenú na vojnové účely, mali čoskoro ponúknuť súkromným majiteľom. Táto téma zaujala Malcolmovu pozornosť takmer na celý večer, ale aj tak som z času na čas cítila jeho pohľad a keď som sa na neho pozrela, usmial sa na mňa.

Nikdy ani jeden z otcových hostí ma tak neočaril. Nikdy som sa necítila taká vítaná pri stole. Malcolm bol zdvorilý k otcovi, ale bolo mi jasné, že by sa radšej rozprával so mnou. So mnou!

Ten najkrajší muž, aký k nám kedy prišiel, sa zaujímal o mňa? Ale veď mohol mať stovky krásnych dievčat, ktoré by ho navždy zbožňovali. Prečo by ho zaujímala taká nula ako ja? A predsa som chcela veriť, že si všetky tie kradmé pohľady len nenamýšľam, to, ako ma žiada, aby som mu podala veci, ktoré by sám ľahko dočiahol, spôsob, akým sa ma snaží zapojiť do rozhovoru. Snáď aj keď len na pár hodín, nech rozkvitne môj púčik nádeje. Len pre tento večer! Zajtra ho nechám zase vyšedivieť.

Po večeri sa Malcolm s otcom pobrali do pracovne, aby si vyfajčili cigary a obšírnejšie sa porozprávali o investíciách, ktoré mal Malcolm v pláne. Moja nádej ako nakrátko rozkvitla, tak aj rýchlo zvädla. Malcolm sa, samozrejme, nezaujímal o mňa, ale o obchody s otcom. Zostanú v pracovni celý zvyšok večera. Radšej sa pokojne utiahnem do svojej izby a prečítam si ten nový román, ktorý vyvolal pozornosť, *Vek nevinnosti* od Edith Whartonovej. Ale miesto toho som sa rozhodla doniesť si knihu dole do obývačky a čítať pri Tiffany lampe s batistovým tienidlom a tešiť sa aspoň na to, ako sa Malcolm so mnou rozlúči.

Večer o tom čase bola naša ulica veľmi tichá, ale zdvihla som zrak a zbadala vonku dvojicu prechádzajúcu sa v objatí. Bolo to presne tak, akoby sa prechádzali muž so ženou